

DN Furesø:

Kommentarer til Novafos' høringsmateriale om forslag til centralisering af spildevandsbehandlingen i den nordlige del af Furesø Kommune.

Nedenstående kommentarer vedrører den offentlige høring af den foreslåede centraliseringsplan for fremtidens spildevandsbehandling i den nordlige del af Furesø Kommune dvs. Farum, Stavnsholt og Bregnerød. Høringen drejer sig om planer for centralisering af fremtidens spildevandsbehandling i 5 kommuner (Furesø, Allerød, Rudersdal, Hørsholm og Fredensborg), der går ud på at erstatte de nuværende renseanlæg i kommunerne med et nyt moderne, centralt anlæg i Fredensborg Kommune med udledning til Øresund i Nivåbugten.

Baggrund: Delområdeplanen for den fremtidige spildevandsbehandling i Farum er vedtaget for få år siden. Furesø Kommunalbestyrelse har i forlængelse heraf vedtaget en tidsplan for den fremtidige reduktion af næringsstofbelastningens (specielt fosfors) effekter på Farum Sø og Furesø. Fokus har hidtil været på forebyggelse af fortsatte overløb til Farum Sø (specielt fra Fredtofteparken/ Farum Skulpturpark), der belaster denne sø med større fosformængder end dem, som hidrører i de langt større udledninger af rensset spildevand fra Stavnsholt Renseanlæg (SR) til Furesøen. Novafos har i 2023 været engageret i en kampagne overfor borgerne i Farum V vedr. indførelse af LAR i form af installation af skybrudsventiler for private husejere i den del af den fælleskloakerede del af Farum (V), som primært udleder overløbsvand til Doktors Bugt. Denne udledning bidrager kun med ca. en tiendedel af den fosformængde, som overløbsvandet fra Skulpturparken bidrager med. Novafos har imidlertid efterfølgende fået en foreløbig afgørelse fra Forsyningssekretariatets side om at Novafos, ifølge sekretariatets fortolkning af formålsbeskrivelsen for dette tværkommunale selskab, ikke må beskæftige sig med foranstaltninger, der forebygger, at regnvand (tagvand, vejvand mv.) blandes med spildevand. Denne afgørelse har Novafos anket til Miljø og Fødevarerklagenævnet. En afgørelse herfra forventes inden årets udgang (i flg. Novafos). Novafos har her i midten af september fremsat sin investeringsplan for spildevandsområdet 2025 til Natur og Klimaudvalget under Furesø Kommunes byråd. Heri foreslås forskellige tiltag af relevans for de kommende års spildevandshåndtering i Farum. Investeringsplanen skal behandles politisk i Furesø Byråd før den evt. i revideret form kan vedtages senere på året. I investeringsplanen for spildevand for 2025 har Novafos foreslået at bygge et nyt overløbsbassin på Akacietorv samt undersøge mulighederne for at øge pumpekapaciteten fra det gamle og for lille overløbsbassin i Skulpturparken til Stavnsholt Renseanlæg (SR).

DN Furesøs kommentarer til høringsmaterialet.:

- 1) En del af høringsmaterialet – fx rapporter om placering og økonomiske forudsætninger - er af ældre dato (nogle er op til knapt 6 år gamle) og derfor uaktuelle. Det er en af grundene til at de forskellige gennemregnede scenarier har en betydelig usikkerhed m.h.t. deres forudsagte konsekvenser, ikke mindst de økonomiske, men også de miljø- og naturmæssige.

- 2) Det er vigtigt, at centraliseringsplanerne for spildevandsbehandlingen ikke kommer til at forsinke de initiativer, der allerede er påbegyndt vedr. reduktion af spildevands-forureningen af Farum Sø og Furesø. Ja, disse initiativer bør faktisk øges i tempo m.h.t. iværksættelse. *Der er behov for hurtig og effektiv udbredelse af LAR (skybrudsventiler, faskiner, regnbede, havedamme mv.) hvor det er muligt blandt private husejere og for institutioner, erhvervsvirksomheder og boligselskaber i det fælleskloakerede område, dvs. i Farum C&V.. Også hurtig etablering af større forsinkelsesbassin på Tværevej og et nyt på P-pladsen ved Akacietorvet haster. Sådanne initiativer er helt nødvendige for at mindske de nuværende alt for hyppige og store overløb fra specielt Skulpturparken til Farum Sø for at komme nærmere den politisk vedtagne målsætning om at reducere spildevandsforureningen af Farum Sø og Furesø. Investeringsplanen 2025 for spildevandsområdet i Furesø er endnu ikke udkommet, men den kommer forhåbentlig til at indeholde en tidsplan for gennemførelse af de ovennævnte initiativer.*
- 3) *En større pumpekapacitet fra det lille, gamle og udslidte forsinkelsesbassin i Skulpturparken til SR vil ikke have helt tilsvarende effekt som LAR og overløbsbassiner i Farum V&C på den korte bane. Der er nemlig hvert år overløb fra SR til Furesøen. Mere vand hurtigere fra det fælleskloakerede område i Farum C&V til SR i skybrudssituationer ville nemlig i en del tilfælde i de kommende år blot flytte de nuværende overløb fra Farum Sø til Furesø.*
- 4) På sigt vil det i Furesø Kommune også være relevant at mindske de direkte regnvandsafløb til Furesøen, idet disse belaster søen med større årlige fosformængder end dem, som skyldes overløb til Farum sø, som jo igen er større end dem, som skyldes udledning af det rensede spildevand fra SR. Høringsmaterialet omhandler mulighed for opgradering af SR med fortsat udledning af endnu bedre rensede spildevand til Furesøen eller alternativt at sende alt kloakvand, bortset fra regnvand fra det separatkloakerede Farum Ø & N med direkte udløb til søerne, til rensning i en nyt stor anlæg i Fredensborg med udledning til Øresund. *Det imidlertid hverken i høringsmaterialet om centraliseringsplanerne eller i sidste års investeringsplan for spildevandsbehandlingen i Farum omtalt, at man bør overveje at minimere fosforbelastningen fra de direkte regnvandsudledninger til Furesøen. Men hvis den politisk vedtagne tidsplan for reduktion af forureningsbelastningen af bl.a. Furesø skal tages alvorligt, bør dette ske. Fx ved at undersøge mulighederne for gennemførelse af LAR-initiativer i det separatkloakerede område af Farum og evt. også ved at overveje muligheden for at rense regnvandet ved fosfatfældning på SR.*
- 5) Der henvises i en rapport i høringsmateriale til at en afskæring af de ca. 1.5 mio kbm rensede spildevand fra SR til Furesøen i centraliseringssceneriet vil forlænge vandets opholdstid i søen fra godt 7 år til knapt 8 år og i en anden rapport fra 15 år til 16-17 år. Det anføres også, at denne større opholdstid i flg. modelberegninger vil mindske

fosforbelastningen (formentlig pga. antagelse om at længere opholdstid vil medføre at mere fosfor kan nå at blive immobiliseret på søbunden (?)). *Imidlertid vil en forlænget opholdstid også medføre, at det vil tage længere tid at aflede fosfor og dermed reducere fosforkoncentrationen i søen via søvandets afløb videre til Mølleåen ved Frederiksdal i en fremtidig situation, hvor fosforkoncentrationen i vandtilførsler til søen reduceres til under den af Vandplan 2027 målsatte koncentration på < 34 ug P/L. Dette forhold omtales ikke i høringsmaterialet.*

- 6) I en af høringsrapporterne om den planlagte centralisering af spildevandsbehandlingen anføres, at fordelingsnøglen for spildevandstaksterne, hvis centraliseringsscenariet gennemføres, skal fastlægges senere, mens andre rapporter beregner taksterne for forskellige scenarier. Det er altså uklart, om der er en konkret endeligt vedtaget fordelingsnøgle for taksterne, hvis centralisering af spildevandsbehandlingen gennemføres. *Taksten for de enkelte borger i de berørte kommuner bør alene basere sig på det vandvolumen, der skal renses. En præcis, konkret og endelig fordelingsnøgle for spildevandstaksten for den enkelte borger i kommunerne bør offentliggøres hvis det besluttet at spildevandsbehandlingen skal centraliseres. Dette burde have været med som en del af høringsmaterialet på en helt utvetydig måde. Ellers risikerer vi jo, at ” vi køber katten i sækken”!*
- 7) *Mange af planernes konkrete udformning ikke er fastlagt, fx konkret placering af anlægget i Fredensborg og traceerne for rørføringer til de to centraliserede anlæg, store dele af den fremtidige konkrete renseteknologi samt de præcise fremtidige udledningskrav. Derudover har man i beregningerne for de centraliserede anlæg ikke medinddraget behovet for dobbelt rørføring og pumpeudgifter tilbage til de steder i vandløbene, som p.t. modtager vand fra de nuværende og hvor de foreløbige og utilstrækkelige vurderinger har anslået, at der er risiko for udtørring af vandløbene i tørkeperioder. Hvorfor er det så ikke medtaget i beregningerne for centraliseringsscenariet evt. som et underscenarie til dette? Det er noteret at der er lavet en ”robusthedsanalyse” for centraliseringsscenariet, men dækker en sådan centraliseringsscenariet hvis omfattende tilbagepumpning bliver påkrævet. Det bemærkes at centraliseringsscenariet jo sammenlignes med opgraderingsscenarierne hvorfor denne sammenligning bør være retvisende?*
- 8) Andre større offentlige byggerier har overskredet byggebudgetterne med mere end en milliard (fx Hillerød Hospital, Bohr Bygningen på Københavns Universitet).
- 9) *Det er på baggrund af høringsmaterialet ikke muligt at vurdere realismen for prisoverslagene for opgradering af de nuværende anlæg. Dette ville forudsætte kendskab til langt flere detaljer bag beregningerne. Sådanne er ikke fremlagt. Men da baggrunden for de økonomiske beregninger er flere år gamle, må det antages at den reelle pris for begge hovedscenarier bliver højere end fremlagt, idet det er velkendt at der de senere år har været kraftige stigninger i prisen på energi,*

bygge materialer og tekniske installationer. Dette forhold vil dog i sig selv – formentlig? - ikke rykke afgørende på sammenligningerne mellem de forskellige scenarier.

- 10) Det konkluderes i høringsmaterialet, at anlægsprisen for de to hovedscenarier (centralisering eller opgradering af samtlige 11 eksisterende anlæg) bliver stort set ens, mens driftsudgifterne vil blive noget lavere for spildevandsrensning på de to foreslåede store centraliserede anlæg i hhv. Fredensborg og Frederikssund. *Alt i alt bevirker ovennævnte forhold imidlertid, at sammenligningen mellem centraliseringsscenariet og referencescenariet – og de forskellige alternative blandede scenarier - bliver særdeles usikker. Man kan derfor ikke tillægge de fremlagte takststigningsprognoser for de forskellige scenarier særlig stor pålidelighed.*
- 11) Med hensyn til delscenariet hvor SR opgraderes og de øvrige anlæg centraliseres: *Takstberegningerne viser overraskende nok, at dette scenarie vil medføre den højeste takst for Furesøborgerne, og at omvendt opgradering af det gamle Måløv Renseanlæg, som har en langt lavere rensningsgrad for både COD, kvælstof og fosfor end SR, skulle blive billigere. Novafos har svaret NJB via CT (Furesø Kommune) den 4.9.2024 ang. dette forhold. Dette svar er dog alene kvalitativt, så detaljerne i beregningerne der må ligge bag udsagnene i svaret er ikke fuldt ud gennemskuelige. Skal man forstå svaret sådan, at hovedgrunden er, at man på SR får langt højere driftsudgifter end på et nyt centralt anlæg, fordi man allerede nu her renses **langt** bedre p.g.a. udledning til Furesøen end man vil gøre på det kommende, nye, effektive og ”moderne” anlæg i Fredensborg med udledning til Øresund?*
- Til sammenligning: fosfor-udledningskravet til Øresund anføres i en høringsrapport at blive 300 ug P /L mens en anden høringsrapport henviser til et nuværende udledningskrav til havet på 1500 ug P/L . Til sammenligning er udledningskravet til Furesøen 150 ug/L mens den gennemsnitlige udledning på SR de senere år har været på ca. 50 ug P/L. M.a.o. SR renses NU 10 - 30 gange bedre for fosfor end man åbenbart forventer at gøre på det nye ”moderne og effektive” anlæg i Fredensborg! Er det fuldt ud acceptabelt, at man i flg. centraliseringsplanerne for den nordlige del af Furesø Kommune i en fremtidig ”moderne, avanceret rensestrategi” opererer med langt dårlige rensning for næringsstoffer ud fra 1960ernes ”det forlængede rørs strategi”, dvs. ”dilution is the solution to pollution”?*

DN Furesø